

IX. fejezet

Kultúra, szórakozás, sport

A régi falusi élet, a paraszti életforma eléggé meghatározta a szórakozási lehetőségeket, formákat. Ebben az életritmusban megvolt mindennek az ideje és a színtere. Ez utóbbiak a gazdakör, a Lenka kocsmá (a bálterme báli szezonon, lagzik időszakán kívül a mozi is egyúttal) a gazdák törzshelye volt, a Szép utcai Schenk kocsmá az iparosoknak biztosított törzsasztalt és helyet a korabeli helyi színjátszóknak, na meg itt volt a „Rókalyuk”, a helyi futballcsapat öltözője (az ellenfél a színpadon öltözött), a legendás Béla kocsmát pedig a béresek, zsellérek töltötték meg. Mindegyik kocsmának saját zenekara volt, amely farsang idejében kora délután térzenével adott jelet a bál kezdetének, ami aztán a farsang utolsó hétvégéjén vasárnaptól hamvazószerdáig tartott.

Itt folytak többnyire különtermekben vasárnap délutánonként a kártyacsaták, az udvaron kugli pályákon sem volt szünet: előfordult, hogy sötétedésig csak két „zsinórt” tudtak lejátszani a sok jelentkező miatt. „Aki nem élt ekkor, nem is tudja milyen az élet” - írja Horthy Miklós önéletírásában az I. világháború kitörésével lezárult boldog békeidőkről.

Lehet, hogy mi, a könyvet lapozgatók másodszer is lemaradtunk arról, hogy megtudjuk?!

IX. Kapitel

Kultur, Unterhaltung, Sport

Das frühere Dorfleben, die Lebensform der Bauern bestimmten auch die Unterhaltungsmöglichkeiten und -formen. In diesem Leben hatte alles seine Zeit und Ort. Diese letzteren, der Wirtsverein und die Lenka-Schenke (deren Ballsaal außer der Ballsaison und den Hochzeitsfeiern auch als Kino diente) waren die Stammsplätze der Landwirte, die Schenk-Schenke in der Szép Straße erwartete die Handwerker mit ihren Tischen und gab Platz für die damaligen örtlichen Schauspieler und hier war auch das „Fuchsloch“ der Umkleideraum der örtlichen Fußballmannschaft (die gegnerische Mannschaft kleidete sich auf der Bühne um) und die legendäre Béla-Schenke wurde von Häuslern und Knechten besucht. Jede Schenke hatte eigene Musikgruppe, die zur Zeit des Faschings am frühen Nachmittag mit Ortsmusik den Beginn der Ballsaison ankündete, die dann am letzten Wochenende des Faschings von Sonntag bis Aschermittwoch dauerte.

Hier gab es an den Sonntagsnachmittagen die großen Kartenspiele in den geschlossenen Räumen, auf dem Hof bei den Kegelplätzen gab es auch keine Pause, es ist vorgekommen, dass bis zum Einbruch der Dunkelheit nur zwei „Schnüre“ gespielt werden konnten, weil so viele mitspielen wollten. „Wer damals nicht gelebt hat, weiß gar nicht was Leben ist“ schreibt Miklós Horthy in seinen Memoiren über die glücklichen Friedenszeiten, die mit dem Ausbruch des I. Weltkrieges endgültig vorbei waren. Kann sein, dass wir, die Leser dieses Buches auch zum zweiten Mal verpassten, das zu erfahren?

Chapter IX

Culture, entertainment, sport

The old lifestyle of villages, and farmers determined the entertainment facilities; everything must have been done at a certain time and place. The Lenka Pup was the haunt of the farmers (it served as ball room in the ball season and it was also the movie when it was no season for weddings). The Schenk Pub in Szép street provided a hunt for tradesmen and place for the local theatrical group. "Rókalyuk" (Fox-hole) was the changing-room of the local soccer team (the rival team had to use the stage), and last but not least there was the fabulous „Béla" Pub visited by farm laborers and cottars. Each pub had its own band, which signaled the beginning of the ball at carnival times with open-air music. These balls lasted from the last Sunday of the Carnival time to Ash-Wednesday.

These pubs provided place for playing cards mainly in separate rooms on Sunday afternoons. The skittle-grounds were also always busy in the yards; it often happened that the players could have only two rounds because of the large number of players.

„Those, who did not live that time can have no idea what life is" wrote Miklós Horthy in his curriculum vitae about the so called piping days of peace, which ended with the trigger of World War I.

Is it possible, that we, the readers of this book missed the opportunity for the second time to learn that?

*482. Szüreti felvonulás után/előtt a Gazdakörben 1947 végén.

483. Csőszlányok és -legények 1935-ben.

Álló sor: Cserna Borbála (Fajth Jakabné), Kaldenecker Pál, Herman Katalin (Telepőczki Józsefné), Kucsera Imre, Ülnek: Kovács Mária (König Andrásné) és Stégner János.

484. Szüreti bál: kép 1946 körül.

A képen Kleineizel Teréz (Konyicsák Györgyné) és Balázs Pál.

485. Bekker Katalin és Surman József szüreti bál alkalmából 1946-ban.

486. Szüreti felvonuláson résztvevő pár 1916-ban. A fiú – Keindl (Pék) Márton. 1946-ban Oroszországban málenkij robotban tízfuszban halt meg.

487. Szüreti bálra készülve: a csőszlány Klemencz Rozália (Kaldenecker Józsefné) a csőszlegény pedig Farkas Márton a Pilisi úti ház előtt 1948-ban.

488. Szüreti felvonulás alkalmával: Kaldenecker György és Schenk Mária (Krisztián Béláné) 1947-ben.

489. Csőszlány és -legény 1944-ben. Svébis Mária (Turcsányi Jánosné) és Lauter Márton (Mozis Marci).

490. Csikóslegény a szüreti felvonuláson
– Svébis Mihály 1946-ban.

*491. Az 1938. évi szüreti felvonulás résztvevői.

492. Gazdaköri ezüstkalászos gazdatanfolyam Hernádon, bajússzal Kucsera István.

493. Legények a búcsúkor:
Herman György és Herman József, (-).

*494. Egy lakodalmi menet. Kíséri a negyvenes-ötvenes évek híres zenekara az Öreg banda.

*495. Az „Öreg banda”, a Gazdakör zenekara a negyvenesévek végén.

496. Az „Öreg banda” 1946-ban: balról Kaldenecker György, Fajth Márton, Velikousszki Ferenc, Kaldenecker János, Rajs József, Cserna András.
A második sorban: Kaldenecker István, Lang János, Mónich György és Forgács József.

*497. A régi gazdakör udvarában a „Guglizó” mellett (1948-ban).

*498. A Schenk Banda 1939-ben a Schenk kocsmá udvarán.

*499. Schenk zenekar.

*500. Lakodalmi menet,
a Malom u. 12. sz. ház előtt
1950 körül a „Schenk Bandával”.

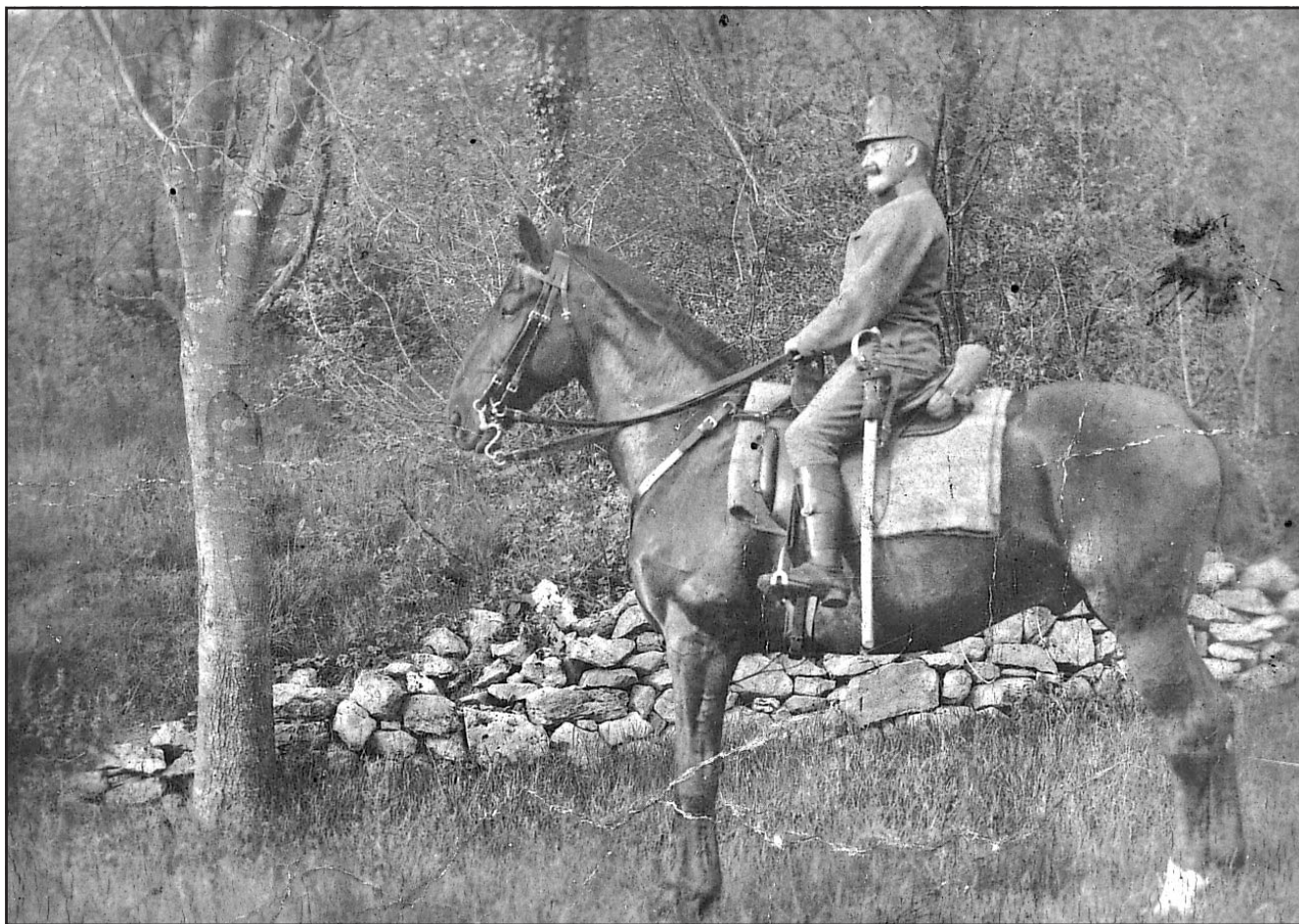

501. Schenk kocsmá a hatvanas években.

502. Hartyáni búcsúban 1934-ben.
Lányi Józsefné (Apfel Mária) mellette sapkában
Lányi Ilona.

*503. Farsangkor a Lenka kocsmá udvarán 1939 körül.

504. Tunner János (Hanzi) kocsmáros (Lenka néni férje) 1943-ban.

505. Id Schenk István és felesége
Novák Borbála a Schenk kocsmá alapítói
1939-ben.
Háttérben lányaik Erzsébet, Terézia
és unokájuk Hornyák Magdolna.

506. Schenk kocsmá udvarán az 1950-es évek elején.
Balról: Petrányi Imre (bentes), Herman Antal, Ménich Mihály, (-) és Komjáti István.

507. Kártyaparti az 1910-es években.
Kerekes Benjámín, ölében fia, mellette Wachsmann János szűgyártó, -, -.

508. Vélhetően a századforduló elején készült ez a kép Vajkón majáliskor.
Akkortájt nagy közösségi rendezvények (majálisok, szüreti bálók) színhelye volt.
Ma is kedvelt erdei kirándulóbhely.

**509. A kép 1949 május 26-án készült az Újhartyán – Fradi öregfiúk mérkőzés alkalmából ...*

510. ... ugyanekkor a vendégek. A mérkőzésen a Fradi öregfiúk 4:1-re győztek.

*511. Az FTC csapata 1915-ben. A képen a középső sorban középen Németh József.

512. Németh József az FTC focicsapatában az 1920-as években, az álló sorban jobbról a negyedik.

513. Újhartyáni focicsapat 1946-ban, az újhartyáni Hősök szobra előtt.

Állók balról: Szolnoki Ferenc, Forgács György, Cserna András, Schulcz József edző, Svébis Mihály, Raczki János, Lang István.

Ülnek: balról Serfel András, Strupka István, Spanyol Antal kapus, Svébis György, Strupka József.

